

Irakaskuntza unibertsitarioan erabiltzeko Webgune baten diseinua¹

*Karlos Santiago Etxeberria
Jose Francisco Lukas Mujika*

Euskal Herriko Unibertsitatea
Hezkuntzako Ikerkuntza eta Diagnosi Metodoen Saila
Filosofia eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea

GAKO-HITZAK: Teknologia. Ebaluazioa. Goi-mailako Hezkuntza. Galdetegia. Internet.

Artikulu honen helburua bikoitza da. Alde batetik, unibertsitateko ikas-irakaskuntzarako lagungarria izango den Webgune baten diseinua azaltzea. Bestetik, egileek beraiek egindako Webgune honen Pedagogia eta Psikopedagogiako bi ikasgaietako ikasleek egindako ebaluazioaren emaitzak erakutsi. Emaitza hauen arabera eta ikasleek egindako iradokizunetan ere oinarrituta, Webgune berria diseinatzeko proposatzen diren berrikuntzak eta hobekuntzak erakusten dira.

1. SARRERA

Ezin da ukatu, gaur egunean Informazio eta Komunikaziorako Teknologiek (IKT) hartu duten garrantzia eta presentzia, bai hezkuntzan, bai Unibertsitateko irakaskuntzan. Teknologia hauek eskaintzen dituzten zerbitzuen artean, gehien hedatu dena «sareen sarea» izenekoaren erabilpena da, alegia Interneten erabilpena. Internetek eskaintzen dituen tresna batzuk ondoko hauek dira: posta elektronikoa, FTP, WWW, lankidetzan lan-guneak, eztabaida-guneak, eta abar.

Internetek eskaintzen dituen zerbitzuak bi multzotan sailka daitezke: a) informaziora sarbidea eta informazioaren hedapena alde batetik eta b) komunikazioa bestetik.

Lehendabiziko funtzioarekin erlazionatutako posibilitateei buruz, Alvarez Castillok (1997) honako hauek aipatzen ditu, besteak beste:

¹ Lan honek Euskal Herriko Unibertsitateko HELAZ (HEzkuntzarako LAguntza Zerbitzua) izeneko zerbitzuaren diru-laguntza izan du.

- Iturri primarioak: aldizkari elektronikoak, kongresuetako aktak, txosten zientifikoak, eta abar.
- Iturri sekundarioak: bibliografiak, liburutegietako katalogoak, aldizkarietako aurkibideak, eta abar.
- Datu-baseak, dokumentazio-zentroak,...
- Ikerkuntza-zentro, elkarte, irakasle eta unibertsitate-sailek eskegitako orrialdeak.
- Talde eta pertsonak.
- Diru-laguntzetarako deialdiak.
- Saretik jaitsi daitezkeen baliabideak.

Komunikaziorekin zerikusirik duten zerbitzuen artean egile berak bi zerbitzu hauek bereizten ditu: elkarreraginezko komunikazio-zerbitzuak eta ez elkarreraginezkoak.

Elkarreraginezkoak ez diren komunikazio-zerbitzuen artean, hiru zerbitzu nagusiak ondoko hauek dira:

- Posta elektronikoa (e-mail). Posta elektronikoak bi pertsonen arteko komunikazioak errazten ditu, edozein motako fitxategiaren trukatzearen bitartez, hala nola testuak, taulak, grafikoak, datuak, irudiak, soinuak.
- Berri-taldeak (news). Hauen bitartez, lan arlo berdinean interesa duten pertsonak harremantzen dira. Harreman hauek eskegi, irakurri eta erantzuten diren mezuen bitartez ematen dira.
- Eztabaida-foroak. Pertsonen taldeak dira. Normalean lan-ildo berean dauden ikertzaileak. Foro hauen beste izenak posta-zerrendak eta banaketa-zerrendak dira.

Elkarreraginezko komunikazioari dagokionez, komunikazio hori bideratzen duen baliabidea «Chat» edo IRC (Internet Relay Chat) izenokoa da. Honetan, erabiltzaileek gai edo arlo baten inguruan elkartzten dira eta horiei buruz elkarriketatzen dira. Ez elkarreraginezkoekiko duten abantailetakoa bat azkartasuna da, zeren eta denbora errealean ematen da.

Gaur egunean, nahiz eta oraindik gutxi erabili, etorkizun handiko posibilitatea «bideokonferentzia» da. Honek hitzaldi eta bileretan parte hartzea ahalbidetu dezake aldi berean soinu, irudi eta datuak transmititzeko ahalmena duelako.

Aurreko guztiaz gain, Informazio eta Komunikaziorako Teknologien eremua hezkuntzan aplikagarriak diren gairen iturri agortezina da (Area, 1999), esate baterako, teleirakaskuntza, teleformakuntza, irakaskuntza birtuala, on line ikastaroak, eta abar.). Colasek dioen bezala, Informazio eta Komunikaziorako teknikek

«configuran espacios de aprendizaje abiertos flexibles y personalizados que ofrecen alternativas y opciones muy ricas y diversificadas. Sus efectos e

incidencia en el desarrollo personal, educativo y cultural constituyen un área de trabajo importante en la investigación educativa.» (2001: 297 orr.).

1.1. Unibertsitate formazioa eta teknologia

Orain dela denbora gutxi arte, ezagutzak eskuratzeko unibertsitateko ikaslearen tresna nagusiak bi hauek ziren: irakaslea eta eskola. Teoria pedagogikoen garapenak kontzeptu eta aholku berriak ekarri ditu eta hauek irakasle eta ikasleen arteko harremanetan aldaketak ekarri dituztela. Hauen ondorioz ikaslearen jokabidea pasibitate egoeratik elkarrizketa eta elkarreragin gehiagoko egoeratarra aldatu da, baina esan behar da, ikas-kuntza-prozesuan benetako aldaketa sakonak teknologia berrien agerpenarekin etorri direla.

Teknologia berrien gehitzeak ikas-irakaskuntza modalitate berriak ahalbidetzen ditu unibertsitatean. Halaber, horrek irakasleri eta ikasleriaren gaitasun berriak eskatzen ditu.

Rochari jarraituz (2003), unibertsitateko irakaskuntzara aplikatzen diren teknologia berrien ondorioetako batzuk ondoko hauek dira:

- Irakasleriarekiko ikasleriaren autonomiaren gehitzea. Gero eta argiago dago Goi Hezkuntzan irakasleak «eskola magistrala» ikasleriaren egoera berrietara egokitu behar duela eta aldi berean beste estrategiekin konbinatu (García-Valcárcel, 1991).
- Irakasleen roletan aldaketak. Irakaslea testuliburuekin batera, informazioaren iturri ia bakarra izatetik informazioaren bitartekari eta kudeatzailea izatera pasatzen da.
- Irakasleriaren gaitasunen garapenerako bere kabuz ikasteko aukera gehiago eta ondorioz, gaitasun horien garapenean indar gehiago ipintzeko aukera ere.

Aipatutako ondorio horiei, teknologia berrien ondoko ekarpenak gehitu dakizkiekeen (Scheuermann eta Barajas, 2003 eta Zabalza, 2003):

- Irakasleria eta ikasleriaren arteko elkarrekintza handiago izateko aukera.
- Ikasleen arteko lankidetzeta biziagoa, lantaldeak sortzea erraztuz.
- Hezkuntza baliabideen aukera ugarietarako sarbidea ikasleen aldetik.
- Komunikazioan atzeraelikadurarako posibilitateak, bai ikasleen artean bai irakasle eta ikasleen artean.
- Ikaskuntza-tankera eta gaitasun desberdinekiko errespetua eta estimulua.

Egoera berri honen aurrean unibertsitateak aldaketa hauei aurre egin behar die, dudarik gabe. Horrela, «bizi osorako formakuntza», «heziketa irekia», «urrutiko hezkuntza», «irakaslearen rolen aldaketa» eta gisako egoera-

tara egokitzeaz gain, unibertsitateak beharrezkoak diren ekimenak eta jarduerak sortu beharko ditu aldaketa eta berrikuntza horiek eman daitezen. Jarduera horien artean, irakaskuntzako gaurkotzea eta Informazio eta Komunikaziorako Teknologien erabilpena daude.

Adibide gisa honako hau aipatu daiteke: edozein ikaslek Interneten birtartez informazio-kopuru oso handira dauka sarbidea, hainbat kasutan unibertsitateko ikasgaietan lortu dezakeena baino informazio gehiagora. Nahiz eta informaziora sarbidea nahikoa ez izan ezagutzara iristeko, beharrezkoa da eta dudarik ez dago informazioaren transmisioan teknologia berriek gero eta garrantzi gehiago dutela (Cebrián, 2003a).

Zabalzarekin bat gatoz, planifikatu, edukiak aukeratu eta ebaluatzeaz gain, unibertsitateko irakasleriaren kompetentziarako bat Teknologia Berrien erabilpena dela dioenean (2003).

Honen ildotik planteatu dezakegun eztabaidagaia zera da: unibertsitateko irakasleak Teknologia Berrien erabiltzaile edo horretan aditua izan behar ote duen. Gure iritziz, bi muturren arteko oreka bilatu beharko litzateke. Oreka horretan, irakasleak dituen gaitasun edo trebetasunen bitartez ikasleak gidatu ditzake eskuragarriak diren baliabideen erabilpenean, bere ikaskuntza-prozesua aktiboa bilatzeko asmoz. Hau da Cebriane (2003b: 34 orr.) «*competencias pedagógicas en el uso de las tecnologías*» deitzen duena.

Ildo honetatik irakasleriaren kompetentzi batzuk honako hauek izan daitezke:

- Posta elektronikoa, Internet, banaketa-zerrendak, eztabaida-foroak eta Informazio eta Komunikaziorako Teknologiei buruzko ezagutzak.
- Bere ikasgai edo ezagutza-arloan teknologia berriak lantzeko erari buruzko ezagutzak.
- Sarean erabiltzeko materialen prestaketari buruzko ezagutzak.
- Gune desberdinetan, hala nola liburutegia, multimedia aretoak, ikus-entzunezkoen laborategia eta abar, baliabide teknologikoen erabilpenari buruzko ezagutzak.

Egoera honen aurrean, unibertsitateetan azpiegitura eta halaber irakasleriaren formakuntza eta laguntzarako proiektuen hornidura ohizkoa bilakatzen ari da. Pentsatzekoa da teknologien erabilpena zuzendutako proiektuen ugaltze honek, unibertsitateko irakaskuntzan aldaketa garrantzitsuak ekarriko dituela epe laburrean.

Irakasleriaren artean eta Informazio eta Komunikaziorako Teknologien eremuan artean ezarritakoen eta erabilpen zabalena duena Internetena da. Dena den ekoizlea baino gehiago, kasu gehienetan erabiltzaile soila izaten da. Esparru honetan Webgunearen eraikuntza prozesua izugarri erraztu da, besteak beste, *FrontPage* eta *Macromedia Dreamweaver* programen agerpenarekin. Programa hauek Webgunea sartzeko uzten duten nahiz eta HTML hizkuntzan ezjakina izan.

1.2. Interneten erabilpena Unibertsitateko irakasleriaren aldetik

Unibertsitateko irakasleriaren aldetik Internet-eri eman dakioken erabilpen desberdinen artean, zuzenean unibertsitateko irakaskuntzarekin erlazioatuak daudenak aurkeztuko ditugu. Ondoko hauek dira: informazio-iturria gisa, komunikazio-iturria gisa eta ikas-irakaskuntza prozesuen elementu osagai gisa.

Ikusi dezagun erabilpen bakoitza arreta gehiagorekin.

- Internet informazio-iturri gisa.* Unibertsitateko irakasleen Webguneetan gehien aurkitu den funtzioa dela esan daiteke. Webgune horietan informazio anitza aurki daiteke. Esate baterako:
- Ikasgai edo ikastaro zehatzekin lotutako informazioa, hala nola: egitarau teorikoa, egitarau praktikoa, oinarrizko bibliografia eta osagarria, metodologia, ebaluatzeko irizpideak eta abar.
- Ikasgai edo ikastaro zehatz bat sakontzera bideratutako informazioa. Hemen, irakasle berak sortutako materialak edota ikasleak beste Webguneetan aurkitu ditzakeenak sar daitezke. Horien artean honako hauek aipa daitezke: irakasleak sortutako apunteak, ikasgai edo ikastaroarekin zerikusirik duten aldizkarietako artikulua, kongresuetako aktak, eta abar.
- Internet komunikazio-iturri gisa.* Informazioaren transmisioaz gain, ikas-irakaskuntza prozesuetan irakasle-ikasle eta ikasleen arteko komunikazio-prozesuak oso alderdi garrantzitsuak dira. Esparru honetan Internet-ek eskaintzen dituen posibilitateak, unibertsitateko irakaskuntzan bultzatzeko eta garatzeko alderdiak dira. Egun, gehien erabiltzen den tresna posta elektronikoa da eta honen ondotik Chat-a, foroak eta eztabaida-zerrendak.
- Internet irakaskuntza-ikaskuntza prozesuen osagarri gisa.* Hemen, izaera desberdinetako informazio osagarriaz ari gara, hala nola, irakasle edota saileko beste jarduera batzuk, ospatu beharreko kongresuak, datu-basetan sartzeko esteka interesgarriak, erakundeak, elkarteak, sareak, eta abar.

1.3. Webgune pilotuaren diseinua

Aurreko lerroetan aurkeztutako testuinguruan, 2003/04 ikasturterako Webgune bat diseinatu zen, besteen artean, Psikopedagogia lizentziaturako «Hezkuntza balioespena» eta Pedagogia tituluko «Programa, zentro eta irakasleen balioespena» ikasgaietara bideratua. Ikasgai hauek Euskal Herriko Unibertsitateko «Hezkuntzako Ikerkuntza eta Diagnosi Metodoak» sailak eskaintzen ditu.

Webgune honen diseinua aurkeztu baino lehen, orri honen eraikuntzan eman diren hainbat ezaugarri edo inguruabarrei buruzko aipamena egin nahiko genuke. Inguruabar horiek ondoko hauek dira:

- Lehenik, Webgune hau eskoletara normaltasunez etortzen den ikaslearengan pentsatuta dagoela esan behar da.
- Euskal Herriko Unibertsitatean eta gure kasuan Gipuzkoako Campusean, bertan jarduten duen irakasle bakoitzak bere Webgune pertsonala edukitzeko aukera dauka eta ondorioz, Webgune hori egituratzeko eta erabiltzeko aukera.
- Kontuan hartu beharreko beste alderdia «berritutako plan berrien» deituriko ikasgaien antolaketa da. Plan hauek dira une honetan indarrean daudenak Pedagogia eta Psikopedagogia titulazioetan eta ondorioz aipaturiko ikasgaietan aplikatzen direnak. Zehazki, ikasgai bakoitzak hiru motako jarduera edo edukiak ditu, alegia, eskola teorikoak, eskola praktikoak eta jarduera zuzenduak. Planteamendu honen berritasuna azkeneko hauetan dago. Jarduera zuzenduak ikasleak geletatik kanpo burutzen dituen jarduerak dira (ikerketan-lanak, dokumentazio-lanak, ...) eta irakasleak gainbegiratzen dituenak.
- Azkenik ezin dugu ahaztu Euskal Herriko Unibertsitatean euskaraz irakaskuntza eskaintzen duten irakasleek beraien materialen erabiltzearen beharra, euskarazko testuliburuaren gabezia dela eta.

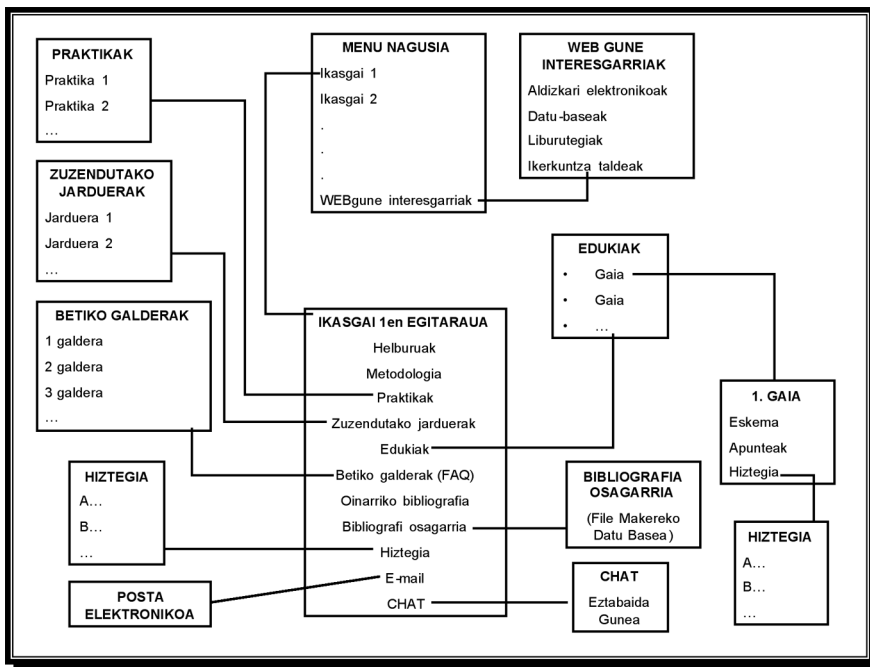
Helburu orokorrak

Esperientzia honen helburu orokor gisa honako hauek aipa daitezke:

- Irakasleak duen informazio teorikoa (apunteak) ikasleentzat eskuragarria bilakatu.
- Irakasleak sortutako beste hainbat informazio osagarria ikasleei eskaini, hala nola, artikulu zientifikoak, datu-base bibliografikoak, eta abar.
- Tutoretzak egiteko, posta elektronikaren erabilpena bultzatu.
- Ezagutza-arloko gaien inguruko eztabaidarako guneak bultzatu.
- Esteka interesgarrien bitartez beste informaziora iristeko posibilitatea eskaini. Esate baterako, aldizkari elektronikoak, liburutegiak, datu-baseak, eta abar.

Ikuspegi pedagogikotik honako helburuak gehitu zitezkeen:

- Ikaskuntza esanguratsurantz hurbildu, gai bati buruz ikasleek dakiten eta ez dakitenari buruzko irakaslearen ezagutzaren bitartez.
- Ikas-irakaskuntza prozesuari begiraturaz, eskola magistralak ez diren beste estrategia desberdinen erabilpena bultzatu. Esate baterako, eztabaidak, aurkezpenak, gogoetak, eta abar.
- Errepikapenezko apunteen hartzea ekidin.
- Berdinen arteko zalantzak argitzeko bitarteko gisa, Chat-en erabilpena bultzatu.

1. irudia

Diseinatutako Webgune pilotuaren egitura

Webgunearen egitura

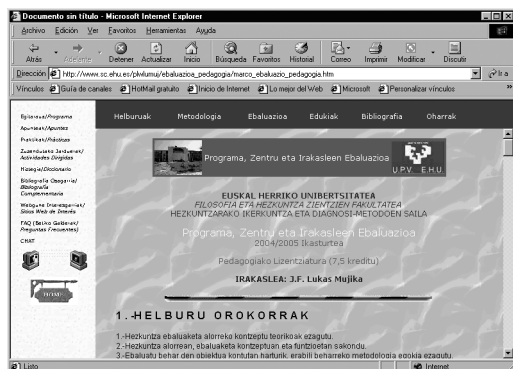
Diseinatutako Webgune pilotuak (ikus 1 irudia) honako egitura zuen:

—*Orrialde edo menu nagusia*. Bertan ikasgai desberdinen izenak eta ikasgai horien irakasleak azalduko lirateke. Ikasgai bakoitzaren gainean klikatuz, ikasgai horren egitaraua sartuko ginateke.

—*Ikasgaiaren egitaraua*. Ikasgai baten egitarauak honako alderdiak jasoko lituzke:

- Helburuak.
- Metodologia.
- Proposatutako praktikak.
- Proposatutako zuzendutako jarduerak.
- Edukiak.
- Betiko galderak (FAQ).
- Bibliografia: oinarrizkoa eta osagarria.
- Hiztegia.
- Helbide elektronikoa.
- Chata.

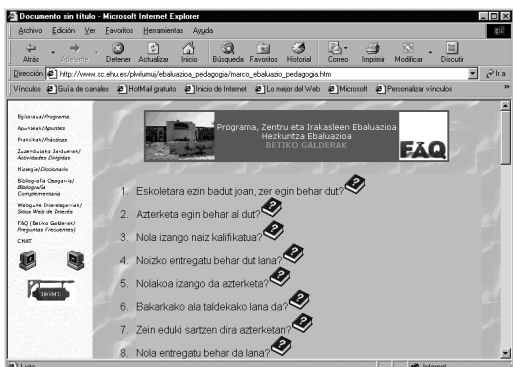
Ondoren, ikus ditzagun egitarauaren elementu batzuen edukiak:
 —*Proposatutako praktikak*. Ikasleak ikasturtean zehar egingo diren praktiken zerrenda aurkitzen du.

—*Zuzendutako jarduerak*. Atal honetan sartuz gero, ikasgai horrentzat proposatzen diren lanak topatuko ditu. Bertan, bakoitzaren deskripzioa eta jarraitu beharreko irizpideak daude.

—*Edukiak*. Ikasturtean zehar landuko diren gaiak azaltzen dira. Gai bakoitzak bere eskema dauka eta bertan klikatuz, gai horretarako irakasleak sortu dituen apunteak aurkituko ditu ikasleak. Gai bakoitzaren bukaeran *Hiztegia* izeneko beste orrialdean sartzeko aukera dago. Hiztegi horretan ikasleak ikasgaiarekin erlazionatutako hitzak aurkituko ditu. Kasu honetan, «Hezikuntza Ikerkuntza eta Ebaluazioa» arloko hitzak, alfabetikoki zerrendatuak eta bakoitzaren definizioarekin.

—*Betiko galderak*. Betiko galderak edo FAQ (*Frequently Asked Questions*) izeneko atalean, aurreko urteetan ikasleek egin izan di-

tuzten galderak azaltzen dira. Ondoren, galdera bakoitzari dagokionerantzuna azaltzen da. Galdera hauek bi multzotan sailkatu dira: ikasgaien edukiei buruzko zalantzak eta ikasgaien alderdi formalekin zerikusirik dutenak (asistentzia, epeak, ordutegiak, ...)

- Bibliografia*. Atal honetan bi bibliografia mota topatzen ditu ikasleak. Alde batetik, ikasgaiaren oinarritzko bibliografia osatzen duten 20 bat erreferentziak. Bigarrenez, ikasgaiaren bibliografia osagarria. Bibliografia osagarri hau datu-base batean egituratua dago. Datu-base hori irakasle beraiek sortu dute unibertsitateko irakaskuntzazko urteetan zehar eta Hezkuntzaren Ikerkuntza eta Ebaluazioari buruzko bibliografia-erreferentziaz osatzen da.
- Helbide elektronikoa* eta eraikitako *CHAT*-a, irakasle-ikasle eta ikasleen arteko komunikazioa sustatzera bideratzen dira.

2. WEBGUNE PILOTOAREN EBALUAZIOA

2003/04 ikasturterako «Web pilotu» izeneko Webgunea prestatu zen, Pedagogiako eta Psikopedagogiako lizentziaturako ebaluazioaren arloko ikasgai banarentzat.

Ikasturtean zehar, Webgunea erabilgarria egon zen ikasleriarentzat eta gure asmoa berrikuntza proiektu honentzako aurretik ezarritako helburua lortzea zen: ez ginen konformatzen apunteak sarean eskegitzearekin eta ikasleei informazio hori eskuragarriagoa bihurtzearekin. Arestian aipatu den bezala, ikas-irakaskuntza prozesuetan zuzenean eragina izan nahi genuen baizik.

Proiektu hau ebaluatu nahian, informazio bilketarako bi estrategia erabil genituen:

- Ondorengo alderdi hauek jasoko lituzkeen **galdera-sorta**: ikasleen aurretiko sozialak, kulturalak eta akademikoak, Internetekin izan dituzten harremanak, Webgunearen erabilera, orriaren egiturari buruz egiten duten balorazioa eta orriaren erabileraren ondorioz ikas-irakaskuntza prozesuetan emandako aldaketa posibleei buruzko galderak.
- Eztabaida taldeak**. Hauen bitartez, galdera-sortei emandako erantzunetan azaldutako alderdiei buruz sakondu zen. Era berean, eta nahiz eta galdetegietan ez azaldu, Webgunearen erabileraren ondorioz emandako itxaron gabeko efektuak ere aztertu ziren, zenbaitetan hauek itxarondakoak bezain garrantzitsuak baitira.

Datu bilketa 122 ikaslez osatutako lagin batean egin zen. Ikasleen %60a Psikopedagogiako zen eta gainontzeko %40a Pedagogiako Lizentziaturakoa. Laginaren %89a neskez osatua zegoen eta %76a 20 eta 25 urte

bitartean zegoen. Ikasleen artean, %73ak eskoletara azaltzea ohi du eta gai-nontzekoek noizbehinka edo inoiz ez.

Ondoren lortutako emaitzak azalduko ditugu.

2.1. **Ikasleen harremanak Internetekin**

Ikasgai baten garapenerako Webgune bat erabiltzeko, aldez aurretik argitu beharreko kontua zera da: Interneten erabilerarako ikasleek dituzten ezagupenak eta Internetera sartzeko dituzten aukerak. Nahiz eta orain dela gutxi arte Interneten ezagupena eta erabiltzeko aukerak eskasak izan, gaur egun, gure susmoaren arabera hau ez zen izango muga bat eta ez eta ere diskriminazio negatiboa Interneten sartzeko aukera gutxiago zutenentzako. Gure susmoa bete zen, begiratu bestela lortutako emaitzak zeintzuk izan ziren:

- Ikasleen %98ak Interneten ibiltzen badakiela esaten du.
- Ikasleen %70ak ordenagailua dauka eta etxetik konekta daiteke Interneten.
- Ikasleen %99ak, etxetik edo beste nonbaitetik, Interneten konektatzeko aukera baduela baieztatzen du (fakultatean bertan, ikasle gutziek badute aukera sarean dauden ordenagailuak erabiltzeko).

2.2. **Webgunearen erabilera**

Ikasleen %15ak bakarrik adierazten du ez dela inoiz ere sartu ikasgaiaren Webgunean, gainontzeko %85ak ordea, lauhilabeteen zehar gutxienez 5 bat aldiz konektatu dela baieztatu du. Denera 1.500 bat sarrera zenbatu direnez, ikasle bakoitza ikasgaiko Webgunean batez beste 12 aldiz konekta dela esan genezake.

Dena den, Webguneak eskaintzen dituen hainbat posibilitateen erabilera eskasagoa izan da. Adibidez, irakaslearekin harremanetan jartzeko *Posta Elektronikoa*, ikasleen %21ak bakarrik erabili du. Era berean, ikasleen %67ak kontzeptuak argitzeko Webgunearen *Hiztegia* ez dela inoiz sartu onartzen du. Azkenik, ikasleen %80ak ez du inoiz ere kontsultatu eskura duen *Bibliografia Osagarria*.

2.3. **Webgunearen egitura eta balorazioa**

Atal honetan, Taula 1-eko lehen zutabeaz azaltzen diren alderdiak, batetik bostera doan eskala batean baloratzeko eskatu zitzaaien. Bigarren eta hirugarren zutabeetan, alderdi bakoitzean lortutako batezbestekoa eta desbideratze tipikoa agertzen dira.

1. taula
Webgunearen alderdi desberdinen balorazioa

	Batezb.	Desb Ti.
Webgunearen egitura	4,05	0,72
Erabilitako koloreak	3,83	0,94
Eduki desberdinak aurkitzeko erraztasuna	4,18	0,74
Edukiei buruzko apunteen kalitatea	3,98	0,90
Programaren egitura	4,04	0,77
Programaren azalpenak eta argibideak	4,00	0,86
Webgunearen erabilgarritasuna teoriarako	4,24	0,81
Webgunearen erabilgarritasuna praktiketarako	3,29	0,91
Zuzendutako jarduerak burutzeko Webgunearen erabilgarritasuna	3,32	0,99
Posta elektronikoaren erabilgarritasuna	4,02	1,06
Balorazio orokorra	3,95	0,75

Taula 1-ean ikus daitekeen bezala, ikasleriak ikasgaiaren Webguneari buruz egiten duen balorazio orokorra 4 puntuazioaren inguruan kokatzen da, lehen adierazi dugun bezala, batetik bestera doan eskala batean. Era berean, baloratutako atal gehienetan ere, batez beste, puntuazioak 4aren inguruan daude. Beraz, ikasleek orokorrean Webgunea positiboki baloratzen dutela esan genezake. Dena den, badira zenbait alderdi azpimarratu behar-ko liratekeenak:

- Baloraziorik altuena (4,24), Webgunearen erabilera ikasgaiaren atal teorikoarentzat denean eman dute.
- Bestalde, baloraziorik baxuenak, Webgunearen erabilera praktikak egiteko (3,29) edo zuzendutako jarduerak lantzeko (3,32) ebaluatze-rakoan eman dira.

Atal honetan, eskuarki eskoletara etortzen diren ikasleen balorazio eta normalean etortzen ez diren ikasleen balorazioen arteko alderaketa egin nahi izan da. Nahiz eta Webgune honek eskoletara etortzen ez diren ikasleentzat ere baliagarritasun berdina izan (edozein unean eta edozein lekutik izugarritzko informazio pila eskuratzeko aukera ematen baitu), hasiera baten, normalean eskoletara etortzen diren ikasleentzako sortua izan zen. Batzuen eta besteen batezbestekoak alderatu ditugunean ondoko hau ikusi dugu:

—Eskoletara etortzen ez diren ikasleak, normalean eskoletara etortzen diren ikasleekin alderatzerakoan², azken hauek hobeto baloratzen dituzte apunteen kalitatea, programaren egitura eta programak eskaintzen dituen azalpen eta argibideak.

Eskoletara normalean etortzen ez diren ikasleen balorazio eskasago hauen arrazoa zera izan daiteke: material hauek ez daude pentsatuak irakaslearen gida gabe erabiltzeko eta horregatik, agian, ikasle hauek errealtatearekin bat ez datorren interpretazioa egin dute. Eztabaida taldeetan baieztatu zen susmo hau, eztabaida hauetan parte hartu zuten eskoletara etortzen ez diren ikasleek adierazi zutenaren arabera, apunteetako hainbat kontzeptu eta programaren egitura ulertzeko zailtasunak izan zituzten eta baita zenbait azalpen eta argibide esan nahi zutena zehatz-mehatz ulertzeko ere. Eskoletara normalean etortzen diren ikasleek ordea, guztien adostasunez, horrelako arazorik ez zutela antzeman adierazi zuten.

—Itxaron zitekeen bezala, eskoletara etortzen ez den ikasleriak, irakaslearekin harremanetan jartzeko Posta Elektronikoaren erabilera handiagoa azaldu zuen. Gainera, eskoletara normalean etortzen diren ikasleek baino erabilgarritasun handiagoa eskaini zioten.

—Kontutan hartutako gainontzeko alderdietan ez zen diferentzia adierazgarririk topatu aztertutako bi taldeen artean.

2.4. Webgunea eta ikas-irakaskuntza prozesua

Arestian aipatu den bezala, Webgunearen eratzea ez da berez azken helmuga, ikas-irakaskuntza prozesuen kalitatea hobetzeko bitarteko bat ordea. Horren arabera, Webgunea, berrikuntza proiektu orokorrago baten kokatu beharko litzateke aipatutako prozesuen benetako aldaketa eman dadin. Horregatik, alderdi honetan gure ikasleen iritzia zein zen jakin nahi izan genuen.

Galdetu zitzaienean ea beraien ustez ikasgaiaren Webgunearen erabilerarengatik ikas-irakaskuntza prozesuak aldatu ote ziren, ikasleen %65ak baietz esan zuen, gainontzeko %35ak ezetz zioen bitartean. Halere, aldaketa hau ikuspegi bikoitz batetik ulertu behar da. Alde batetik, irakaslearen ikuspegitik, berak eskolak emateko modua alda baitezake, batez ere eskola magistralei dagokienez, ez daitezen hauek betiko eskola magistral pasiboak izan. Bestalde, ikasleen ikuspegitik, materiala eta informazioa eskura dutenez, alde z aurretik errevisa dezakete eta tradizionala ez den beste jarrera desberdin batekin joan eskolara. Halere, ikasleen %57ak Webgunearen erabilerak eskola magistraletan era aktiboagoan egoteko aukera eman duela adierazi badu

² Batezbestekoen alderaketa egiteko analisi estatistiko parametrikokoak (student-en t-a) eta ez parametrikokoak (Mann-Withney) egin dira, bi kasuetan emaitza berdinak lortu direlarik.

ere, gainontzeko %43ak ez zuen gauza bera esan. Ikasleriaren %20ak baka-rik onartu zuen materiala errebisatzen zuela eskolara joan aurretik.

Eztabaida taldeetan gai hauen gainean jardun genuen jakiteko zertan uste zuten ikasleek Webgunearen bitartez ikas-irakaskuntza prozesuak aldatu egin zirela. Emandako erantzunak honako hauek izan ziren:

- Gaurkotutako apunteak eskura izatea.
- Irakaslearen hurbiltasun handiagoa eta harreman hobekia.
- Plangintzarako laguntza.
- Informazio bilketa erraza eta eskuragarria.
- Zalantzak argitzeko aukera.
- Eskoletara joatea ezin dutenentzat oso lagungarria.
- Eduki gehiago lantzeko aukera.
- Aprendizai esanguratsua eman dadin berma handiagoa, besteak beste, eskolara joan aurretik bertan landuko den materiala aldeztu aurretik errebisa baitaiteke.
- Material osagarria erabiltzeko aukera (hiztegia, bibliografia osagarria...).
- Aprendizaia ikasle bakoitzaren erritmoari egokitzeko aukera.
- Posta elektronikoaren erabilera.
- Eskolan arreta gehiago jartzeko aukera, apunteak ez baitira hartu behar.
- Bai praktikak eta baita zuzendutako jarduerak ere hobetzeko aukera.

Dena den, ikasleek ere, behin betiko Webgunea hobetzeko iradokizunak eskaini zituzten:

- Diseinuari dagokionez, atzealdeko eta testuko koloreen erabilera beraztertu kontraste hobea izateko.
- Apunteen inprimatze arazoak konpondu.
- Praktika eta zuzendutako jardueri buruzko informazio gehiago sartu. Baita gauzatzeko beharrezkoak diren argibideak ere.
- Informazioz hain beteak dauden fitxategiak ez prestatu, hau da, fitxategi sinpleagoak, zuzeneko informazio gutxiagorekin eta saretik jaisteko aukera izanik.
- Autoebaluaziorako ariketak sartu.
- Ikasgaiarekin erlazionatutako beste Webguneen estekak jarri.

3. ONDORIOAK

Datu guztiak aztertu ondoren, unibertsitateko irakaskuntzarako Webgunearen erabilera positiboa izan dela esan dezakegu. Gaur egun, ikasleriak ezagutzen du Interneten ibiltzeko modua eta bai etxetik edo beste nonbaitetik (Fakultatetik besteak beste) konektatzeko aukera dute.

Nahiz eta ikasle askorentzat Webgunearen erabilera berria izan, bere baliatzearen ondorioz egon daitezkeen aukerak igarri dituzte. Lorpena bikoitza izan dela esan dezakegu: alde batetik orriaren erabilera ikasgaietan eta

bestetik, ikasleen beraien etorkizuneko lanean, pedagogo edo psikopedagogo gisa, Webgune baten erabilerak izan ditzakeen posibilitateetaz kontzientek egiten joan dira.

Ikasleriaren gehiengoak Webgunea erabili du, batez ere apunteak eskuratzeko, ariketa praktikoa eta zuzendutako jardueren arau eta norabideak eta ikasgaiaren egitarauaren kontsultari dagokionez. Dena den, Webgunean eskaintzen diren beste materialen erabilera eskasa izan da. Adibidez, hiztegiaren erabilera zalantza kontzeptualak argitzeko edo zuzendutako jarduerak egiteko bibliografia osagarriaren erabilera aipa ditzakegu zentzu honetan. Posta elektronikoen erabilerari dagokionez, eskoletara etortzen den ikasleriak ia ez du erabili, baina eskoletara etortzen ez den ikasleriak aldiz, erabilpen handia egin du. Hala ere, agian oraindik bitarteko honek eskaintzen dituen aukera guztiak zeintzuk diren ez dugu antzeman.

Ikasleriak Webguneari buruz egindako balorazio osoa, orokorrean positiboa izan da, bai egiturari dagokionez eta baita, diseinu eta erabilpenari dagokionez ere. Dena den hobetu edo osatu beharreko zenbait alderdi ere aipatu dituzte. Zentzu honetan oso interesgarriak gertatu dira beraiek emandako iradokizunak Webgune berria gauzatzeko garairako. Hala eta guztiz ere, Webguneak arreta gehiegi jarri diola ikasgaiaren atal teorikoari antzeman dugu, ariketa praktikoa eta zuzendutako jarduerak ia alde batera utziz.

Webgunearen erabilerak ikas-irakaskuntza prozesuen aldaketetan izan duen eraginari dagokionez, ez dago guztien adostasunik. Ikasleen talde barentzat, nahiz eta talde txikiena izan, webgunea, informazio premia zuen bakoitzean biltegi baten gisa erabili du. Beste era batera esanda, gunean sartu, apunteak jaitsi eta gunearekiko erlazioa amaitu da. Hauentzat, egoera hau eta aurreko ohikoaren artean (irakasleak erreprografia zerbitzuan apunteak uzten zuenean) dagoen diferentzia apunteen eskuragarritasunean dago, webgunearen bitartez edozein uneetan eta edozein lekutik lor baitaiteke. Baina besterik ez.

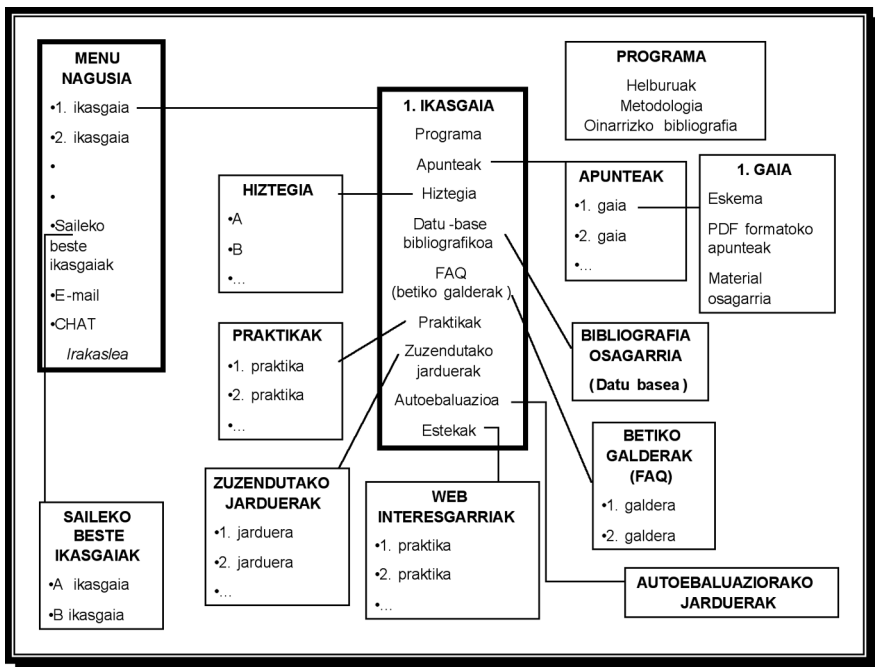
Hainbat aldiz aitatu dugun bezala, Webgunearen erabilera ez da horretara bakarrik mugatzen. Gehiengoak, zorionez, lan egiteko beste era bat ikusi du, ohikoa baino aktiboagoa eta ondorioz, apendizai esanguratsua sustatzeko aukera gehiagorekin. Zentzu honetan, eskolara etorri aurretik informazioa berbegiratu duten ikasleek, Webgunearen hiztegia erabiliz beraien zalantzak argitu dituztenek, zuzendutako jarduerak burutzeko bibliografia osagarria kontsultatu dutenek, irakaslearekin harremanak izateko ohiko bideak erabiliz gain posta elektronikoa ere erabili dutenek, eta abar, lan egiteko era aktiboagoa, erakargarriagoa eta eraginkorragoa izan dela aitortu dute.

4. BEHIN-BETIKO WEBGUNEAREN DISEINUA

2003/04 ikasturtearen ebaluazioa egin eta Ikasleen iritziak ezagutu ondoren, hainbat gomendio jaso ditugu:

1. Praktiketara eta zuzendutako jardueretara egokitutako atalak sendotu, bestela atal teorikorako den tresna bakarrik bihur daiteke.
2. Posta elektronikoaren erabilera sustatu
3. Apunteak PDF formatuan eskaini, azkarrago irekiak edo deskargatuak izan daitezten.
4. Webgune berria modu sinpleagoan diseinatu, pantaila bakoitzean informazio gutxiago sartuz, baina informazio hori deskargatzeko aukera eskainiz.
5. Autoebaluaziorako jarduerak eskaini. Horretarako «Hot potatoes» programa erabil liteke.
6. Ikasgaiarekin erlazionatutako beste Webguneen estekak eskaini.

Bukatzeko, 2. irudian, egindako ebaluazioa eta bertan emandako gomendioen ondorioz sortutako webgunearen diseinua ikus daiteke.

2. Irudia

Behin-betiko webgunea

Jasotze-data: 2005-4-22

Onartze-data: 2005-5-20

Este artículo persigue un doble objetivo. Por una parte mostrar el diseño de una página Web como apoyo al proceso de enseñanza-aprendizaje en la universidad. Por otra, presentar los resultados de la evaluación realizada por el alumnado de dos asignaturas de las titulaciones de Pedagogía y Psicopedagogía acerca de esta página Web creada por los propios autores. Esta experiencia se ha llevado a cabo durante el curso académico 2003/04. La recogida de datos se ha realizado a través de un cuestionario y de grupos de discusión. Los resultados obtenidos han mostrado que se ha dado un alto nivel de utilización de la página siendo la valoración general positiva. A partir de estos resultados y sugerencias recibidas por parte del propio alumnado, se presentan también las mejoras propuestas a partir de dicha evaluación para diseñar la nueva página.

Palabras clave: Tecnología. Evaluación. Educación Superior. Cuestionario. Internet.

This article has a twofold aim. On the one hand it introduces the design of a web page as a the other hand it shows the results of the evaluation carried out by students of two subjects in the degrees of Pedagogy and Psicopedagogy about this web page. The experience was fulfilled in the academic year 2003-2004. The evaluation was designed by the designers of the web page themselves. The data was collected through a questionnaire and a group discussion. The results have shown that the web page has been highly used and therefore it has been positively evaluated. From the results of this evaluation and the suggestions made by the students in the web page, the best proposals are exhibited in order to design a new web page.

Keywords: Technology. Evaluation. High Education. Questionnaire. Internet.

Cet article a un double objectif. D'un côté, montrer le dessin d'une page Web comme appuie au procès de l'enseignement-apprentissage à l'université. De l'autre, présenter les résultats de l'évaluation de cette page créée par les auteurs, réalisée par les élèves de deux matières des études universitaires de Pédagogie et de Psychopédagogie. Cette expérience a été menée à terme durant le cours académique 2003/2004. La saisie des données a été réalisée à travers d'un questionnaire et des groupes de débat. Les résultats obtenus ont montré que la page Web a été très utilisée étant la valorisation générale très positive. A partir de ces résultats et suggestions reçues des élèves, les

auteurs ont aussi présente les corrections proposées dans l'évaluation pour dessiner la nouvelle page.

Mots clé: Technologie. Évaluation. Éducation supérieure. Questionnaire. Internet.

BIBLIOGRAFIA

- ALVÁREZ CASTILLO, J.L. (1997). «Aplicaciones de Internet a la investigación educativa». *Bordón*, 49, 4, 447-456.
- AREA, M. (1999). *Bajo el efecto 2000. Líneas de investigación sobre Tecnología Educativa en España*. VII Jornadas Universitarias de Tecnología Educativa. Sevilla, irailaren 13-14 (<http://webpages.ull.es/users/manarea/documentos>). (2004ko azaroaren 13an begiuratu)
- CEBRIÁN, M. (2003a). «Introducción». In M. Cebrián (Koord.). *Enseñanza Virtual para la Innovación Universitaria*. Madril: Narcea, 13-19 orr.
- CEBRIÁN, M. (2003b). «Innovar con tecnologías aplicadas a la docencia universitaria». In M. Cebrián (Koord.). *Enseñanza Virtual para la Innovación Universitaria*. Madril: Narcea, 21-36, orr.
- COLÁS M. P. (2001). «Educación e investigación en la sociedad del conocimiento: enfoques emergentes». *Revista de Investigación Educativa*, 19, 2, 291-313.
- GARCÍA-VALCÁRCEL, A. (1991). *Modelos de actuación docente en la enseñanza universitaria*. Argitaratu gabeko Doktorego Tesia, Universidad de Comillas.
- LUKAS, J.F. eta SANTIAGO, K. (2005). «Utilización de páginas Web en la docencia universitaria». In M.A., Pereyra-García, et al. (Arg.). *IX Congreso Nacional de Educación Comparada. Convergencias de la Educación Superior en el Ámbito Europeo y Latinoamericano*. Granada: Grupo Editorial Universitario, 581-591 orr.
- ROCHA, A. (2003). «La transformación de la Educación Superior: paradigmas de la convergencia del aprendizaje presencial y aprendizaje a distancia». In M. Barajas Frutos (Koord.) eta B. Álvarez González (Arg.). *La tecnología educativa en la enseñanza superior*. Madril: McGraw-Hill, 31-45 orr.
- SCHEUERMANN, F. eta BARAJAS, M. (2003). «Aspectos pedagógicos de la enseñanza y el aprendizaje en la red». In M. Barajas Frutos (Koord.) eta B. Álvarez González (Arg.). *La tecnología educativa en la enseñanza superior*. Madril: McGraw-Hill, 145-153 orr.
- ZABALZA, M.A. (2003). *Competencias docentes del profesorado universitario. Calidad y desarrollo profesional*. Madril: Narcea.